

Sindrom statusa - Michael Marmot

Lana Šoštarić

Ova knjiga britanskog profesora Sir Michaela Marmota (nagrađenog Ordenom viteza za izniman doprinos epidemiologiji i razumijevanju zdravstvene nejednakosti) razrađuje posve jednostavnu ali zato ništa manje kontroverznu temu: zašto su ljudi višeg društvenog statusa boljeg zdravlja od onih nižeg statusa i što točno znači "kvaliteta života"?

Trideset godina istraživanja javnoga zdravstva u Velikoj Britaniji urodilo je ovom važnom, odlično ocijenjenom knjigom istoga naslova kao i Marmotov ključni tehnički termin: Sindrom statusa pokazuje nam da se ljudsko zdravlje značajno pogoršava što se netko niže nalazi na društvenoj ljestvici, čak i unutar više i srednje klase. Marmot temelji zaključke na velikim istraživanjima zdravlja britanskih državnih dužnosnika (studije Whitehall I i II), no i na velikom broju ostalih istraživanja, od eksperimenata na rezus-majmunima i primatima, do studija o radnicima u indijskim tvornicama cigareta. Njegov posao odveo ga je na sve krajeve svijeta – od SAD-a do Rusije, od Mediterana do Australije, od Indije do Japana. U svim zemljopisnim, privatnim i profesionalnim okruženjima ponavljali su se isti obrasci: kontrola nad vlastitim životom, uključenost u društvo odnosno mogućnosti za potpuno društveno sudjelovanje pokazuju se kao ključne kategorije za dobro zdravlje. Dakle, ne vrijedi samo crnohumorna dosjetka "da si sretan ako ti je plaća sto dolara viša od šogorove" nego se doista pokazuje da je subjektivni osjećaj vlastitoga relativnog položaja u društvu, obitelji ili u profesionalnoj sredini presudan za doživljaj sreće i da je važniji od apsolutne visine prihoda. Što je neka osoba niže rangirana u društveno-ekonomskoj hijerarhiji, to je njezino zdravlje lošije jer nemogućnost upravljanja događajima i nedostatak kontrole nad sudbinom dovodi do kroničnog stresa. Te su činjenice posljednjih desetljeća postale općeprihvaćene u promišljanju sustava javnoga zdravstva skandinavskih zemalja, Japana i Kanade, tzv. "sretnih" nacija, tj. zemalja s većom duljinom očekivanoga životnog vijeka.

Knjigu je preveo Nebojša Buđanovac, a Marina Leskovar je autorica ilustracije na naslovnici.

F

Facta

Michael Marmot

Sindrom statusa

KAKO DRUŠTVENI POLOŽAJ UTJEČE
NA NAŠE ZDRAVLJE I DUGOVJEČNOST

ALGORITAM